

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

En osaa sanoa

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Eduskunta ja ministeriöt

Yleiset huomiot esityksestä

Päätöksenteon avoimuuden lisääminen on kannatettavaa, mutta ehdotettu ilmoitusvelvollisuus on liian raskas

Sekä poliittisen että hallinnollisen päätöksenteon avoimuuden lisääminen on perusteltua ja kannatettavaa. Katsommekin yleisellä tasolla, että avoimuusrekisterin perustaminen lisäisi omalta osaltaan päätöksenteon avoimuutta Suomessa. Rekisterin kautta olisi saatavilla kootusti tietoa siitä, mitkä tahot harjoittavat Suomessa ammattimaista yhteiskuntavaikuttamista ja mihin asioihin vaikutustyö kohdistuu.

Haluamme tuoda esille, että Yrittäjäjärjestön toiminnassa on mukana lukuisia henkilöitä, jotka harjoittavat yhteiskuntavaikuttamista eduskuntaan, ministeriöihin ja muihin viranomaisiin. Jos ehdotus hyväksytään esitetyssä muodossa, se tarkoittaisi merkittävää hallinnollisen taakan lisääntymistä järjestössä. Käytännössä lukuiset henkilöt eri tasoilla pitäisivät päiväkirjaa lähettämistään sähköposteista, käymistään puhelinkeskusteluista, verkkotapaamisista sekä henkilökohtaisista tapaamisistaan. Pidämme esitettyä menettelyä tavoitteeseen nähden liian raskaana.

Avoimuus olisi toteutettavissa kevyemmällä tavalla

Suomen Yrittäjät määrittelee vuosittain pienten ja keskiuurten yritysten toimintaympäristön parantamiseen liittyvät tavoitteet ja hankkeet, joita järjestön palkkasuhteessa olevat henkilöt sekä luottamushenkilöt edistävät hallinnon eri tasoilla. Suomen Yrittäjät osallistuu sääntöjensä mukaisesti yritystoimintaa koskevan lainsäädännön ja toimenpiteiden valmisteluun sekä tekee niitä koskevia aloitteita ja esityksiä, antaa lausuntoja sekä pitää tässä tarkoituksessa yhteyttä viranomaisiin ja muihin päätöksentekijöihin sekä järjestöihin kotimaassa, Euroopan unionissa ja ulkomailla. Tavoitteemme ja hankkeet, joihin pyrimme vaikuttamaan, ovat julkisia.

Pidämme perusteltuna, että Suomessa otettaisiin käyttöön EU:n avoimuusrekisterin kaltainen järjestelmä. Rekisteristä saa tietoa siitä, mitkä tahot harjoittavat edunvalvontaa EU:n tasolla, keiden etuja ajetaan, ja miten paljon varoja ja henkilöresursseja edunvalvontaan käytetään. Virkamiesten tehtävänä on pitää päiväkirjaa siitä, keitä he ovat tavanneet ja mistä asiasta on keskusteltu.

Vaihtoehtoisesti voitaisiin luoda esitystä kevyempi järjestelmä, jossa edunvalvontaa ammattimaisesti harjoittavat tahot ilmoittavat kerran vuodessa, mitä asioita nämä aikovat ajaa, mihin hankkeisiin yritetään vaikuttaa ja keihin ollaan yhteydessä. Tapaamiskohtainen raportointi voitaisiin korvata kertomalla avoimesti jo etukäteen tahot ja vaikuttamiskohteet rekisterissä. Samalla hankkeelle asetettu tavoite toteutuisi.

Jos avoimuusrekisteriä lähdetäisiin kuitenkin jatkovalmistelemaan esityksen pohjalta, tulee mallia keventää. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluisi esityksen mukaan vaikuttaminen, joka kohdistuu eduskuntaan, ministeriöihin ja valtion virastoihin. Katsomme, että merkityksellisimmät ratkaisut tehdään eduskunnassa ja ministeriöissä, minkä vuoksi yhteydenpidon raportointi näihin tahoihin on esityksen tavoitteen kannalta riittävä.

Esityksen mukaan rekisteriin tulisi ilmoittaa pääasialliset yhteydenpitotavat. Pääasialliset yhteydenpitotavat ilmoitettaisiin esimerkiksi valitsemalla tieto-järjestelmässä, mitä yhteydenpitotavat ovat olleet (sähköposti tai muu kirjeenvaihto, verkkotapaaminen, tapaaminen tai vierailu, puhelinsoitto, muut yhteydenpitotavat). Pidämme avoimuuden kannalta kuitenkin hyvin vähämerkityksellisenä, onko vaikuttamistyötä tehty puhelimitse, tapaamisten yhteydessä vai sähköpostilla. Tästä syystä yhteydenpitokanavien ilmoittamisvelvollisuudesta tulisi luopua tai korvata se mahdollisuudella ilmoittaa yleisellä tasolla kaikki käytössä olevat vaikuttamiskanavat.

Toivonen Tiina
Suomen Yrittäjät ry